

Avantprojecte de llei de drets culturals de Catalunya.

Preàmbul

Títol I. Disposicions generals i principis fonamentals

Article 1. Objecte i finalitat

Article 2. Àmbit d'aplicació

Article 3. Principis inspiradors

Article 4. La cultura catalana

Article 5. La cultura comunitària i l'associacionisme cultural

Títol II. Drets culturals

Capítol I. Disposicions generals

Article 6. Drets culturals

Capítol II. Dret a la identitat cultural

Article 7. Del dret

Article 8. De la garantia

Capítol III. Dret d'accés a la cultura

Article 9. Del dret

Article 10. De les garanties

Capítol IV. Dret de participació cultural

Article 11. Del dret

Article 12. De la garantia

Capítol V. Dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals

Article 13. Del dret

Article 14. De la garantia

Capítol VI. Dret a l'educació i la formació artística

Article 15. Del dret

Article 16. De la garantia

Capítol VII. Drets laborals i econòmics de les persones que treballen al sector cultural de Catalunya

Article 17. Dels drets

Article 18. De la garantia

Article 19. Obligacions

Títol III. Sistema cultural de Catalunya

Capítol I. Consideracions generals

Article 20. Definició i composició

Article 21. Finalitat

Article 22. Obligacions d'entitats i equipaments privats

Capítol II. Governança i cooperació del Sistema Cultural de Catalunya

Article 23. Governança i cooperació

Article 24. Consell de la Mancomunitat Cultural de Catalunya

Article 25. Taula de Participació Cultural
Article 26. Consell Nacional de la Cultura i de les Arts
Article 27. La comunitat cultural de Catalunya

Capítol III. Equipaments i xarxes o sistemes

Article 28. Xarxes d'equipaments culturals de titularitat pública
Article 29. Equipaments culturals nacionals
Article 30. Pla d'equipaments culturals de Catalunya
Article 31. Equipaments culturals de titularitat privada
Article 32. Xarxa d'equipaments culturals de proximitat

Títol IV. Finançament del sistema cultural de Catalunya

Capítol I. Finançament públic

Article 33. Dotació pressupostària
Article 34. Finançament públic

Capítol II. Mecenatge i patrocini

Article 35. Mecenatge i patrocini culturals
Article 36. Mecenatge i entitats beneficiàries
Article 37. Activitats prioritàries de mecenatge en l'àmbit de la cultura
Article 38. Modalitats ordinàries de mecenatge
Article 39. Micromecenatge
Article 40. Patrocini cultural

Títol V. Sistema integral d'informació cultural

Capítol I. Informació i transparència

Article 41. Difusió de l'oferta cultural
Article 42. Observatori de la Cultura
Article 43. Transparència

Capítol II. Digitalització

Article 44. Accés virtual a la cultura

Títol VI. Mesures per garantir el compliment de la llei

Capítol I. Defensa dels drets culturals

Article 45. El Síndic de Greuges
Article 46. El Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

Capítol II. Comitè de Protecció dels Drets Culturals

Article 47. Creació, objecte i naturalesa
Article 48. Funcions
Article 49. Relació amb el Síndic de Greuges

Disposicions addicionals

Disposició addicional primera
Disposició addicional segona
Disposició addicional tercera
Disposició addicional quarta

Disposicions transitòries

Disposició transitòria primera

Disposició transitòria segona

Disposició transitòria tercera

Disposició transitòria quarta

Disposicions derogatòries

Disposició derogatòria primera

Disposició derogatòria segona

Disposició final

Preàmbul

I

La cultura és el sistema nerviós de la societat, el que la fa possible i li permet establir els vincles, els signes, els llenguatges i les representacions que la cohesionen i la caracteritzen, en totes i cadascuna de les societats.

Per això mateix, totes les cultures són el resultat de llargs processos històrics de construcció col·lectiva. I totes les cultures, en períodes i llocs diferents, han tendit a satisfer substancialment les mateixes funcions socials per a les comunitats que les han generat i les han desplegat. Alhora, però, cada cultura que vulguem considerar respon a unes vicissituds i unes trajectòries històriques particulars. Justament per això el lema de la participació catalana com a cultura convidada a la Fira del Llibre de Frankfurt, el 2007, es va considerar tan eloqüent i precís: «Cultura Catalana: singular i universal». *Singular*, per un recorregut històric de característiques peculiars, internament i en la relació amb les altres cultures. *Universal*, per la seva condició de cultura completa, plena, homologable, d'una dignitat equivalent a la de totes les altres cultures, i, per descomptat, a la de les altres cultures nacionals; i per la seva voluntat d'estar-hi permanentment en contacte.

L'afirmació de la cultura catalana com a cultura nacional i com a part insubstituïble del patrimoni cultural de la humanitat és un punt de partida ineludible per a aquesta Llei. Perquè aquesta cultura s'ha forjat en el temps no només abordant els assumptes locals o immediats, o les qüestions de to menor, sinó també tractant, en conjunt, els temes del món i de la vida, els temes universals, les preocupacions generals de la humanitat. I ho ha fet des d'unes perspectives i uns punts de vista determinats, específics, propis; lligats a unes experiències específiques; però en contacte amb les altres cultures i sota l'impacte de les grans influències i els principals corrents de pensament, de sentit i de gust de cada època; fins a l'enriquiment d'aquesta època, la del segle XXI, caracteritzada pel creixement exponencial dels intercanvis i la barreja d'experiències, llenguatges i filiacions.

La cultura proporciona, sempre i arreu, el patrimoni conceptual, l'univers simbòlic i els recursos perceptius, discursius i creatius amb els quals les persones s'ubiquen en el món i en alguns teixits socials; es representen elles mateixes i s'incorporen a grups; adopten rols i es construeixen i projecten personalitats; gestionen el present i pensen el futur. Per això, qualsevol limitació a les persones en l'accés a la cultura o en la participació cultural suposa una discriminació inacceptable. I, per això, per dissoldre i superar les limitacions, les administracions no només poden intervenir-hi legítimament, sinó que han d'intervenir-hi mitjançant les polítiques culturals públiques: per garantir que l'accés a la cultura i la participació en la cultura es puguin dur a terme en condicions d'equitat.

La font de legitimació principal de les polítiques culturals públiques i de la intervenció de les administracions en la cultura és, justament, preservar la integritat dels drets de les persones en l'espai cultural. Sobretot, proporcionant a tota la ciutadania les vies per a un accés efectivament universal i qualificat als instruments i els recursos culturals de què disposa la societat. D'acord amb els nous paràmetres de consens, el propòsit principal de les polítiques culturals públiques democràtiques és el de facilitar a cada persona, com a mínim, tres objectius. El primer: que tothom estigui en condicions de poder comprendre, interpretar i sotmetre a crítica la societat de la qual forma part. El segon: que tothom estigui en condicions d'avaluar autònomament la pròpia vida quotidiana per poder extreure'n les màximes gratificacions. El tercer: que tothom pugui estar en relació amb les altres persones i amb

les creacions artístiques i culturals de l'entorn, sense jerarquies ni subordinacions, i des de la confiança en la pròpia competència. Al capdavant, els tres objectius ambiciosos que demanem a una cultura equitativa —i a una política cultural democràtica— tenen a veure (1) amb la capacitat crítica, per poder intervenir lliurement en la vida social; (2) amb el fet de disposar de les eines per construir la nostra consciència particular, i (3) amb la possibilitat d'emprar aquestes mateixes eines per fer front a qualsevol intent de discriminació, i perquè la nostra intervenció social i la nostra experiència ens proporcionin benestar.

El camp de la cultura, i especialment el de la producció cultural, s'ha vist profundament modificat per factors com la industrialització progressiva, la digitalització i els seus dispositius de provisió de continguts, el salt tecnològic en les telecomunicacions i els processos de globalització. Això s'ha traduït en una concentració i una centralització progressives, no només de la capacitat de producció i d'acumulació de drets, sinó també de la capacitat de prescripció i de modulació dels usos i les pràctiques de la població i dels circuits de generació de relacions i complicitats, d'organització social i de conformació de l'opinió pública. S'han accelerat els processos de *desterritorialització*, *d'hibridació* i de *desposseïció* cultural, de manera que continguts substancials d'algunes cultures han quedat deslligats dels seus entorns històrics i dels seus contextos de sentit originals.

En aquestes condicions, i en paral·lel, l'esfera de la cultura ha esdevingut, encara més, l'escenari principal en el qual es dirimeixen les hegemonies; un espai preferent de les tensions que enfronten, sobretot, dues menes de concepcions contraposades. D'una banda, les concepcions partidàries d'aprofundir en la democratització de la cultura; partidàries de la intervenció pública a favor de la prevalença de l'interès general, el bé comú i els drets personals i col·lectius, i defensores del respecte a la diversitat o a la igualtat fonamental entre totes les persones. D'altra banda, les altres concepcions que, prescindint de l'equitat, voldrien minimitzar la intervenció pública; voldrien un mercat cultural encara menys regulat, amb menys obligacions i menys control del desenvolupament i les aplicacions de les tecnologies, els llenguatges, els algorismes i els dispositius per part de les empreses dominants.

És per això que resulta molt rellevant que, a l'hora d'adoptar una perspectiva general sobre la cultura, que comprometi les administracions públiques i els diversos actors del sector, s'opti, com ho fa aquesta llei, per partir dels drets humans fonamentals i la seva traducció específica en l'àmbit cultural.

II

La Llei de drets culturals de Catalunya neix de la constatació d'una problemàtica real en la nostra societat, la qual justifica una intervenció basada en una mirada nova al fet cultural. Una visió nova que parteix d'uns principis fonamentals sòlids i que inspiren solucions noves per atendre les necessitats de la ciutadania catalana al final del primer quart del segle XXI. Unes solucions que s'han de basar en valors com l'equitat, la diversitat, el feminisme, la interculturalitat, l'antiracisme o la inclusió i l'accessibilitat universal.

La problemàtica constatada és l'existència de desigualtats rellevants en l'exercici del dret, recollit per primer cop a l'article 27 de la Declaració Universal dels Drets Humans, de 1948, que estableix que «tota persona té dret a participar lliurement en la vida cultural de la comunitat, a gaudir de les arts i a participar i beneficiar-se del progrés científic».

Tot i que han passat anys des de la promulgació d'aquesta Declaració, les dades i la realitat ens mostren que les desigualtats persisteixen i s'intensifiquen per motius molt diversos, els quals, sovint, són econòmics o socials, de gènere o racials, d'origen o d'edat, pel fet de patir alguna discapacitat o

de no respondre a uns cànons socials o estètics predeterminats, o fins i tot pel fet de viure en un barri o un poble determinat.

També es produeixen situacions injustes en l'àmbit del treball cultural, que sovint es desenvolupa des del voluntarisme, la militància i fins i tot la precarietat per la impossibilitat de trobar els suports necessaris per desenvolupar-se.

Aquests fets provoquen que la llibertat, reconeguda per a totes les persones que viuen i treballen a Catalunya, per accedir a la vida cultural i participar-hi d'una manera plena sigui, a la pràctica, només teòrica, perquè en el dia a dia topa amb un seguit de barreres de tota mena que dificulten que moltes persones i col·lectius sencers gaudeixin de la cultura i dels seus beneficis en condicions efectives de llibertat.

I aquesta situació és greu, sobretot si es creu en la capacitat transformadora i emancipadora de la cultura i si partim d'uns principis i uns valors fonamentals basats en l'equitat, que són els que han inspirat aquesta Llei.

El primer d'aquests principis és la consideració de la cultura com un bé essencial, com un dret fonamental, com un factor primordial de la personalitat i la dignitat humana, i com un element bàsic per avançar cap a una societat més justa, més inclusiva i més sostenible. Per això, les polítiques de protecció dels drets culturals i de respecte per aquests drets poden ser una eina molt important per assolir la igualtat i lluitar contra la discriminació i l'estigmatització de persones i col·lectius.

Un altre principi fonamental és el reconeixement de la diversitat i del valor que la cultura aporta a una societat tan complexa i intercultural com la del segle XXI. És el reconeixement de la importància -que tenen les aportacions que els col·lectius migrants han fet ara i al llarg de la història, i de l'enriquiment que aquestes aportacions representen per a la construcció d'una identitat cultural catalana que és dinàmica i que innova, absorbeix i integra per enfortir-se, créixer i projectar-se.

Per això, aquesta Llei vol protegir els drets culturals de tota la població de Catalunya, sense excepció. Vol promoure el respecte per la llibertat que tothom té per identificar-se amb qualsevol de les diferents expressions culturals que conviuen en la nostra societat. I vol, en definitiva, reconèixer el valor de les diverses expressions culturals, incloent-hi les que, en algun moment, per exemple, no es consideraven de prestigi perquè es produïen en contextos familiars, rurals o de col·lectius populars o forans.

Alhora, aquesta Llei vol protegir la singularitat de la cultura i la llengua catalanes davant dels intents evidents de minoritzar-les o desnaturalitzar-les, perquè parteix de la convicció que són i seran patrimoni comú i elements transversals de cohesió, d'integració i d'identitat de totes les persones que conviuen a Catalunya, sense tenir-ne en compte l'origen i la condició.

La cultura i la llengua catalanes són l'aportació dels catalans i les catalanes al patrimoni cultural de la humanitat, en què conviuen i interaccionen amb les altres cultures i llengües del món.

Encara un altre principi inspirador de la Llei és la visió de la cultura com un element transversal que s'interrelaciona amb altres matèries clau de la societat moderna, com són l'educació, la salut, la sostenibilitat, l'accessibilitat universal i la inclusió social, la religió, la ciència, la digitalització, l'economia o el turisme, entre moltes altres. La cultura del segle XXI s'escapa del marc dels sectors tradicionals i es converteix en un element que intersecciona, i que esdevé molt més plural, divers i complex.

Una mostra d'això és la proliferació d'iniciatives, provinents del món de l'activisme i l'associacionisme, principalment, enfocades a la cultura social i comunitària, que busquen, a partir de la cultura, millorar les condicions de vida de les persones i transformar socialment i ambientalment el país.

Finalment, també inspiren aquesta Llei el principi de la llibertat d'expressió i de creació i la seva defensa, i el principi de la lluita contra la precarietat laboral vinculada als sectors culturals, que es va posar tan clarament de manifest durant la crisi de la pandèmia viscuda fa poc arreu del món.

Per tot això, i per lluitar contra els problemes constatats i exposats a l'inici del preàmbul, aquesta Llei concreta els drets culturals que es reconeixen a totes les persones que viuen i treballen a Catalunya, els quals són: el dret a la identitat cultural, el dret d'accés a la cultura, el dret de participació cultural, el dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals, el dret a l'educació i la formació artística, i també els drets laborals i econòmics de les persones que treballen al sector cultural.

A més a més, i per fer aquests drets plenament efectius, la Llei estableix obligacions clares per als poders públics i per a les entitats i els equipaments que integren el Sistema Cultural de Catalunya. Un sistema cultural obert i divers que aporta valor social i que s'encarrega de vetllar i posar els mitjans necessaris perquè aquesta Llei es compleixi. La capacitat efectiva de participació lliure i qualificada de cada persona en la vida cultural no només millora la qualitat general del sistema cultural, sinó també la qualitat del sistema social i de la vida pública col·lectiva del país.

III

El marc normatiu dels drets culturals es basa, principalment, en instruments internacionals promoguts per organismes com l'Organització de les Nacions Unides (ONU) o la UNESCO. També hi ha aportacions posteriors, i més centrades en l'aplicació, que han dictat el Consell d'Europa i la Unió Europea (UE).

Però el document fonamental i primer, del qual deriven totes les declaracions i les normes que s'han fet posteriorment, és la Declaració Universal dels Drets Humans, de 1948.

Els drets que conformen la Declaració Universal dels Drets Humans es divideixen en diferents categories: civils, polítics, econòmics, socials i culturals. Aquesta divisió no implica que hi hagi cap tipus de jerarquització entre les diferents categories; de fet, es considera que tots els drets humans estan interrelacionats i són indivisibles, interdependents i igualment importants.

Amb tot, els drets culturals han estat els drets amb un grau de desenvolupament més baix, i, tradicionalment, han tingut una aplicació escassa en les polítiques culturals públiques. Els darrers anys, aquesta situació està canviant, i els drets culturals han començat a formar part de l'agenda internacional de les polítiques culturals. S'han produït avenços per desenvolupar aquests drets, tant al si de l'ONU com a les esferes acadèmiques, jurídiques i polítiques. En el terreny legislatiu, l'avenç ha estat desigual, i encara són molt pocs els països i les regions que han aprovat lleis de drets culturals, especialment a Europa.

És, doncs, l'article 27 de la Declaració Universal dels Drets Humans el que estableix la primera garantia universal dels drets culturals. En l'apartat primer afirma que tota persona té dret a participar lliurement en la vida cultural de la comunitat, a gaudir de les arts i a participar i beneficiar-se del

progrés científic. I en el segon, fixa que tota persona té dret a la protecció dels interessos morals i materials derivats de les produccions científiques, literàries o artístiques de què sigui autora.

El 1976 varen entrar en vigor dos instruments legals internacionals que tenen per objectiu precisar la naturalesa dels drets humans, especialment en relació amb els seus mitjans d'implementació. Es tracta, d'una banda, del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (PIDCP) i, de l'altra, del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC). Concretament, l'article 15 del PIDESC és el nucli de la garantia jurídica de la cultura, en termes de drets humans fonamentals.

Estableix, en seu primer punt que els estats que formen part d'aquest Pacte reconeixen el dret de tota persona a: participar en la vida cultural; gaudir dels beneficis del progrés científic i de les seves aplicacions; i a beneficiar-se de la protecció dels interessos morals i materials que li corresponguin per raó de les produccions científiques, literàries o artístiques de què sigui autora.

Per clarificar el contingut normatiu que s'estableix a l'article 15 del PIDESC i especificar les obligacions que se'n deriven per als estats, el Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals (CDESC) de l'ONU va aprovar l'Observació general núm. 17 (2005) sobre el dret de tota persona a beneficiar-se de la protecció dels interessos morals i materials que li corresponguin per raó de les produccions científiques, literàries o artístiques de què sigui autora. Per la seva banda, l'Observació general núm. 21 (2009) sobre el dret a participar en la vida cultural també té una gran rellevància, ja que posa el focus en els drets culturals, tot emetent l'opinió interpretativa del CDESC sobre el contingut i l'abast dels diferents drets reconeguts al PIDESC i identificant-ne les possibles violacions.

També és important apuntar que el Consell de Drets Humans va crear, per mitjà de la Resolució 10/23, de 2009, la figura de la persona experta independent en l'esfera dels drets culturals. Els diferents informes que elabora aquesta figura representen una aportació important en la reflexió sobre els drets culturals.

Els drets culturals també es troben recollits en diferents instruments normatius aprovats per la UNESCO. Així, a banda de la Convenció Universal sobre el Dret d'Autor, s'han aprovat una gran quantitat d'instruments que pretenen protegir i desenvolupar drets com els de l'educació, la identitat cultural, la informació, la participació en la vida cultural o la creativitat. Una menció especial es mereix la Declaració Universal sobre la Diversitat Cultural (2001), que inclou un apartat específic dedicat a la relació entre la diversitat cultural i els drets humans en què s'especifica que aquests drets són garants de la diversitat cultural, i que els drets culturals són el marc propici de la diversitat cultural.

Un altre dels instruments internacionals referents als drets culturals és la denominada Declaració de Friburg sobre els Drets Culturals (2007), elaborada per un grup de persones expertes amb la col·laboració de l'Observatori de la Diversitat i els Drets Culturals, la UNESCO i l'Organització Internacional de la Francofonia. Aquesta Declaració és un dels instruments clau per als drets culturals, i reuneix i fa explícits uns drets que ja s'han incorporat de manera dispersa en diferents instruments internacionals.

La Declaració de Friburg es basa en la Declaració Universal dels Drets Humans, i constata que els drets culturals són una part dels drets humans. El document fa referència al rol que tenen els drets culturals en diversos àmbits (prevenció de guerres, violència i terrorisme, educació, diversitat, identitat cultural, etc.) i remarca la importància d'accedir a la vida cultural i participar-hi. També estableix que la implementació dels drets culturals depèn de totes les persones i col·lectivitats, i apunta que tots els actors (públics, privats i socials) tenen la responsabilitat d'interactuar i impulsar iniciatives per posar en

pràctica aquests drets i assegurar-ne l'exercici i el respecte. En aquest sentit, remarca que els actors públics tenen la responsabilitat d'integrar els drets culturals a les seves legislacions i la responsabilitat d'assegurar-ne el respecte i salvaguarda, i també que els organismes internacionals han d'assegurar la consciència dels drets culturals i controlar-ne el desenvolupament.

Un instrument que no podem obviar quan parlem dels drets de la ciutadania i dels col·lectius que n'han estat exclosos és la Declaració Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat, que en el seu article 30 obliga els estats signants a adoptar totes les mesures pertinents per assegurar que les persones amb discapacitat puguin exercir efectivament els seus drets culturals.

Finalment, en el marc de les polítiques internacionals de referència, cal fer esment de l'Agenda 2030 de desenvolupament sostenible, que es va aprovar el 2015 i incorpora disset objectius de desenvolupament sostenible (ODS). Tot i que no hi ha cap ODS centrat específicament en la cultura, tant la UNESCO com la majoria dels agents internacionals tracten la cultura com un element transversal clau per assolir bona part dels objectius, com els de promoure la salut i el benestar de les persones, aconseguir l'equitat de gènere, lluitar contra la pobresa i la fam, transformar les ciutats perquè siguin inclusives i sostenibles o reduir les desigualtats, per posar només alguns exemples del paper interseccional que s'hi proposa per a la cultura.

IV

En l'àmbit europeu, i pel que fa a la normativa de la Unió Europea, els diversos tractats no recullen en profunditat els drets culturals, més enllà del que estableix el Tractat de Funcionament de la Unió Europea (2009) que, a l'article 167, determina que la UE ha de contribuir a impulsar la cultura, el respecte per la diversitat de les cultures nacionals i regionals, el suport a la creació i a la conservació del patrimoni i la cooperació internacional en aquest àmbit. En aquest sentit, també és rellevant l'article 3 del Tractat de la Unió Europea que estableix el respecte a la riquesa de la seva diversitat cultural i lingüística.

Posteriorment, el Consell de la UE va aprovar l'Agenda Europea per a la Cultura (2007), renovada el 2018 amb els següents objectius estratègics: utilitzar el potencial de la cultura i la diversitat cultural per al benestar i la cohesió social, donar suport a la creativitat cultural en els àmbits de l'educació i la innovació per a l'ocupació i el creixement, i el reforçament de les relacions culturals internacionals.

Altres referències en el marc europeu impulsades pel Consell d'Europa són la Convenció Cultural Europea (1954), de protecció dels béns culturals en cas de conflicte armat, o la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries (1992).

La Recomanació 1598 (2003) de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, sobre la protecció de les llengües de signes als estats membres, reconeix el valor de les llengües de signes com a expressió de la riquesa cultural europea, i afirma que són un element del patrimoni tant lingüístic com cultural d'Europa.

V

Pel que fa a la normativa estatal, la Constitució Espanyola de 1978 conté nombroses referències a la cultura que afecten els drets culturals de manera genèrica, i que, en general, recullen el que estableixen les convencions i els tractats internacionals signats per l'Estat.

La primera referència apareix a l'article 9.2, el qual explicita l'obligació dels poders públics de facilitar la participació de les persones i dels grups en els qual s'integra en la vida cultural, en condicions de llibertat i igualtat, i insta a apartar els obstacles que impedeixin aquesta participació efectiva.

Però, al marge d'altres articles que fan referència a aspectes de la vida cultural o la protecció del patrimoni, és l'article 44.1 de la Constitució el que està més estretament vinculat al rol de les administracions per promoure els drets culturals, atès que estableix que han de promoure i tutelar l'accés a la cultura, a la qual tothom té dret.

VI

Per la seva banda, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 estableix, a l'article 127, la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de cultura.

També reconeix de manera clara alguns dels drets culturals bàsics, com el d'accés a la cultura, entès com un accés no només passiu, en tant que públic, sinó també actiu, per desenvolupar la capacitat creativa de les persones i dels col·lectius. En concret, a l'article 22.1 estableix que totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives.

Per fer efectiu aquest dret, l'Estatut estableix el deure dels poders públics de dur a terme accions proactives per fer-lo possible. A l'article 44.5 fixa que els poders públics han d'emprendre les accions necessàries per a facilitar a totes les persones l'accés a la cultura, als béns i als serveis culturals i al patrimoni cultural, arqueològic, històric, industrial i artístic de Catalunya.

L'Estatut també dedica al títol primer, un capítol sencer, el tercer, als drets i els deures lingüístics.

Finalment, acaba establint, a l'article 37, que aquests drets vinculen tots els poders públics de Catalunya i que la regulació essencial i el desenvolupament directe d'aquests drets i aquests deures s'han de fer per mitjà d'una llei del Parlament.

És important apuntar que el Govern de la Generalitat va aprovar en data 20 de setembre de 2020 un Acord de Govern pel qual es declara que la cultura és un bé essencial per al desenvolupament integral de la personalitat individual i col·lectiva. Aquest acord ha de servir com a punt de partida per elaborar un marc normatiu que garanteixi i reguli l'accés a la cultura i els drets culturals de la ciutadania, i que doni resposta a les necessitats dels diferents sectors culturals i de les persones que hi treballen per dignificar tant els qui són preceptors com els qui són emissors de la cultura.

VII

La Llei de drets culturals s'estructura en sis títols, amb quaranta-nou articles, quatre disposicions addicionals, quatre disposicions transitòries, dues disposicions derogatòries i una disposició final.

El títol I conté les disposicions generals i els principis fonamentals de la norma. N'estableix l'objecte, les finalitats, l'àmbit d'aplicació i els principis fonamentals que la inspiren. Així mateix, estableix l'obligació del Govern de fomentar la cultura catalana com a element transversal de cohesió de totes les persones que conviuen a Catalunya, sense tenir-ne en compte l'origen.

També estableix que el Govern ha de promoure la cultura comunitària i l'associacionisme cultural per enfortir la cultura de base.

El títol II fa referència als drets culturals i s'organitza en set capítols diferents.

El capítol I conté les disposicions generals. Defineix i estableix quins són els drets culturals considerats en aquesta Llei i quins són els subjectes titulars d'aquests drets. En concret, determina que, a l'efecte d'aquesta Llei, els drets culturals que es reconeixen a les persones són el dret a la identitat cultural, el dret d'accés a la cultura, el dret de participació cultural, el dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals, el dret a l'educació i la formació artística, i també els drets laborals i econòmics de les persones que treballen al sector cultural.

El capítol II tracta sobre el dret a la identitat cultural, que es basa en la lliure elecció i la identificació amb una o diverses expressions culturals. Així mateix, s'estableixen deures per al Sistema Cultural de Catalunya, per garantir i promoure la diversitat de les expressions culturals, i per a les administracions públiques, perquè impulsin el diàleg intercultural i la diversitat de la cultura catalana.

El capítol III tracta sobre el dret d'accés a la cultura de manera lliure i en condicions d'igualtat, superant barreres de tota mena, com les territorials, les socials o les econòmiques, per exemple. En aquest sentit, posa l'accent en els entorns, o bé rurals o bé urbans, que tenen mancances estructurals i risc de quedar aïllats. Per assolir aquests objectius, s'hi estableixen mesures, com ara la preparació de plans de promoció de l'accés a tots els col·lectius del país; l'ús de mitjans digitals per trencar algunes de les barreres existents; la generalització de textos de lectura fàcil o la disponibilitat de continguts en llengua de signes catalana o braille, o l'impuls de la mediació cultural com a sistema d'aproximació a la cultura. També destaca la voluntat de prestigiar les expressions culturals informals que practiquen moltes persones i molts entorns familiars o col·lectius específics.

El capítol IV tracta sobre el dret de participació en la vida cultural de la societat, no només des del punt de vista de l'accés a l'oferta cultural, sinó també des de la implicació en la governança general de la cultura i de les polítiques públiques vinculades, i en la presa de decisions de les entitats culturals de què formi part. Per garantir aquest dret, el Sistema Cultural de Catalunya ha d'establir mecanismes d'escolta que tinguin en compte la diversitat social existent, i també ha d'establir instruments de participació ciutadana en totes les polítiques culturals i a les programacions. Finalment, el dret a la participació té un darrer vessant, el de la creació, que, per la seva singularitat, s'aborda al capítol següent.

El capítol V tracta sobre el dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals de manera lliure i sense censura de les opinions. Per assolir aquests objectius de llibertat d'expressió, el Sistema Cultural de Catalunya ha d'actuar amb fermesa, especialment en tots els àmbits en els quals es pugui suscitar alguna mena de censura o algun tipus de pressió. Entre les actuacions establertes, hi ha mesures de transparència i imparcialitat en el finançament públic de l'acció cultural o en la cobertura de llocs de comandament. S'estableix que sigui el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) l'ens que, entre altres actuacions, emeti un informe anual sobre la matèria.

El capítol VI tracta sobre el dret a l'educació i la formació artística com a element essencial per a la formació integral de les persones des de la infància. Per dur-ho a terme, es fixen les funcions del Consell Assessor d'Ensenyaments Artístics com a òrgan impulsor d'aquesta línia formativa dins del currículum escolar, el qual ha de vehicular la col·laboració entre els departaments competents en matèria de cultura i en matèria d'educació per tirar endavant projectes i programes conjuntament.

A més, estableix que el departament competent en matèria de cultura ha de promoure accions formatives en els camps artístic i cultural fora de l'àmbit escolar i al llarg de la vida de les persones.

El capítol VII tracta sobre els drets laborals i econòmics de les persones que treballen al sector cultural de Catalunya, amb la voluntat de millorar-los les condicions, que en molts casos són precàries. En aquest cas, l'àmbit de competències a càrrec de la Generalitat de Catalunya no és ni de bon tros complet. De tota manera, sí que pot impulsar mesures perquè les condicions laborals i contractuals siguin més justes, es redueixi la precarització i es respectin els drets de propietat intel·lectual.

En aquest sentit, s'estableix que el Sistema Cultural de Catalunya ha de contraure compromisos de responsabilitat social en àmbits com, per exemple, els equipaments que són de titularitat pública. També poden prendre mesures contra la precarització per mitjà de clàusules i condicions en la contractació pública i en les línies de subvenció. Pot establir mesures de conciliació familiar, afavorir la professionalització per mitjà de la formació, fer efectiva la plena igualtat entre dones i homes, i incorporar la diversitat a les contractacions, per citar només alguns exemples de mesures.

Correspon a la inspecció de treball vetllar pel compliment d'aquestes obligacions.

El títol III configura el Sistema Cultural de Catalunya i s'organitza en tres capítols.

Al capítol I, de consideracions generals, s'hi fixen la definició i la composició, amb la participació principal d'administracions públiques competents en matèria de cultura i els seus equipaments públics. Hi participen els equipaments privats que reben ajuts públics i les entitats privades que ho vulguin i que compleixin les obligacions establertes respecte de la promoció dels drets culturals.

El Sistema Cultural de Catalunya té com a finalitat impulsar activitats, prestacions i serveis culturals, i és el garant principal dels drets públics de la ciutadania.

Al capítol II s'estableix el marc de governança del Sistema Cultural de Catalunya que es basa en la cooperació de les entitats que l'integren, amb un respecte total per les competències pròpies de cadascuna. Aquesta governança es fa efectiva mitjançant tres organismes: el Consell de la Mancomunitat Cultural, que recull la participació dels ens territorials; el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, com a òrgan assessor del Govern, i la Taula de Participació Cultural, de nova creació, que recull la participació social del món de la cultura en sentit ampli.

També s'hi fa un reconeixement a la comunitat cultural, que està formada per una pluralitat diversa de persones a títol individual i d'entitats i agrupacions de tota mena connectades d'una manera o una altra amb totes les expressions de la cultura i amb diferents nivells de vinculació. S'hi estableix que cal desenvolupar mecanismes d'escolta i participació de la comunitat cultural en la presa de decisions del Sistema de Cultura de Catalunya.

El capítol III es centra en els equipaments i les xarxes o sistemes. Respecte dels equipaments, es determina que tenen com a objectiu principal garantir els drets culturals. Així mateix, se n'estableix l'organització en xarxes i es relacionen els equipaments nacionals amb les funcions de capçalera del sistema. La Generalitat ha de mantenir un pla d'equipaments que permeti garantir l'exercici dels drets culturals a tot el territori. Els equipaments de titularitat privada i associativa també s'han de poder integrar a les xarxes, si compleixen els requisits establerts.

Finalment, es concreten els mecanismes i les accions que les entitats integrants del Sistema Cultural de Catalunya han de dur a terme per garantir l'exercici efectiu dels drets culturals.

El títol IV planteja el finançament del Sistema Cultural de Catalunya mitjançant dos capítols.

El capítol I tracta el finançament públic i fixa el compromís de la Generalitat perquè el pressupost anual dedicat a la cultura no sigui inferior al 2 % del total. Així mateix, estableix que la resta d'administracions competents han d'adaptar els seus pressupostos per donar compliment a aquesta Llei. Es preveu que caldrà posar en marxa línies d'ajut específiques, i també altres mecanismes per garantir el finançament de les mesures fixades.

El capítol II tracta el finançament privat de la cultura per mitjà del mecenatge i el patrocini. Tot i les limitacions competencials de la Generalitat en matèria fiscal, que no permeten fer-ne un desenvolupament més ampli, la Llei se centra en les mesures de foment d'aquestes activitats per promoure, sobretot, les donacions vinculades a accions que enforteixin l'exercici dels drets culturals, la consolidació del patrimoni cultural i artístic públic, la inclusió social, l'equilibri territorial i l'accés al coneixement i l'ús de les llengües pròpies de Catalunya.

El títol V se centra en el sistema integral d'informació cultural i es divideix en dos capítols.

El capítol I, sobre la informació i la transparència, fixa l'obligació del Govern, amb el suport de tots els agents del Sistema Cultural de Catalunya, de desenvolupar mitjans que permetin fer arribar a tothom la informació cultural amb criteris de diversitat, participació i equilibri territorial.

També desenvolupa l'Observatori de la Cultura per posar a l'abast de tothom les dades sobre la vida cultural del país, en un sentit ampli i orientat a l'exercici dels drets culturals. Aquest Observatori ha de quedar integrat al departament amb competències en matèria de cultura.

El capítol II se centra en la digitalització i l'accés virtual a la cultura com a eina per eliminar barreres i facilitar la distribució de continguts diversos i plurals des de les plataformes públiques.

El títol VI desenvolupa les mesures per garantir el compliment de la Llei i s'estructura en dos capítols.

El capítol I estableix que correspon al Síndic de Greuges defensar els drets culturals que hagin pogut vulnerar institucions. Així mateix, encarrega al Consell Nacional de la Cultura i de les Arts que elabori un informe anual que doni comptes del grau de compliment de la Llei.

El capítol II crea el Comitè de Protecció dels Drets Culturals, adscrit al departament competent en matèria de cultura, amb la funció de vetllar pel compliment d'aquesta Llei. Aquest Comitè ha de signar convenis de col·laboració amb el Síndic de Greuges per establir els mecanismes de cooperació que es considerin oportuns.

La Llei també conté quatre disposicions addicionals.

La disposició addicional primera fixa que, als pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2025, la cultura ha de representar com a mínim el 2% del total.

La disposició addicional segona estableix el termini perquè el Govern nomeni les persones que han de formar part del Comitè de Protecció dels Drets Culturals.

La disposició addicional tercera determina el termini perquè el Govern posi a disposició dels equipaments una guia per posar en marxa els plans.

La disposició addicional quarta estableix un termini de dos anys perquè els equipaments implementin les actuacions que han de dur a terme.

La Llei també conté tres disposicions transitòries.

La disposició transitòria primera atribueix a la persona titular de la secretaria general del departament competent en matèria de cultura la competència de vetllar pel compliment de la Llei mentre no es nomenin els i les membres del Comitè de Protecció dels Drets Culturals.

La disposició transitòria segona atorga al Govern la potestat de fixar les retribucions dels i de les membres del Comitè de Protecció dels Drets Culturals mentre no s'aprovi la Llei de pressupostos.

La disposició transitòria tercera encarrega a la Generalitat de Catalunya dur a terme una campanya de difusió dels drets culturals.

La disposició transitòria quarta estableix que fins que no s'aprovi el reglament del Comitè de Protecció dels Drets Culturals s'ha d'aplicar la normativa general vigent a Catalunya sobre els òrgans col·legiats.

La Llei també conté dues disposicions derogatòries.

La disposició derogatòria primera que deroga el Decret 149/2014, de novembre, del Consell Social de la Cultura de Catalunya.

La disposició derogatòria segona de caràcter general.

Finalment, la Llei conté una disposició final que en fixa l'entrada en vigor.

Títol I

Disposicions generals i principis fonamentals

Article 1

Objecte i finalitat

1.1 La Llei té per objecte determinar els drets culturals de les persones en l'àmbit territorial de Catalunya, i també les obligacions que aquests drets generen als poders públics i a la resta d'integrants del Sistema Cultural de Catalunya.

1.2 Són finalitats d'aquesta Llei:

- a) Establir el règim jurídic aplicable en matèria de drets culturals.
- b) Promoure la cultura catalana com a element cohesionador de la pluralitat social de Catalunya.
- c) Reforçar la protecció dels drets laborals de les persones que treballen al sector cultural de Catalunya.
- d) Garantir el dret a rebre una educació i una formació artística que permetin desenvolupar plenament la personalitat i les habilitats creatives pròpies, i fomentar el respecte pels drets i les llibertats fonamentals i les expressions lliures de la diversitat cultural.
- e) Ordenar el Sistema Cultural de Catalunya per posar-lo al servei de l'exercici dels drets culturals, i garantir el seu correcte finançament.
- f) Organitzar i completar el sistema de gestió de dades i informació sobre l'oferta i el consum cultural per facilitar l'accés de la ciutadania a l'activitat cultural, garantir la transparència del sistema i poder fer un seguiment i una avaluació correctes de les polítiques.
- g) Desplegar polítiques d'inclusió de les persones amb discapacitat i d'aquelles amb necessitats especials.
- h) Desplegar polítiques interculturals que incorporin les veus de persones amb bagatge migratori i racialitzades que viuen i treballen a Catalunya.
- i) Garantir els drets lingüístics en l'àmbit de la cultura.

Article 2

Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és aplicable a tot el territori de Catalunya.

Article 3

Principis inspiradors

Són principis inspiradors d'aquesta Llei, que han d'informar l'actuació dels poders públics a Catalunya:

- a) La consideració de la cultura com a bé essencial, i com a factor primordial per al desenvolupament de la personalitat i la dignitat humana, i també com un element bàsic per al progrés social i el progrés econòmic i per avançar cap a un model de societat sostenible i inclusiva.
- b) La consideració de les polítiques de protecció i de respecte dels drets culturals com a eina fonamental per a les polítiques d'igualtat, d'equitat i de lluita contra la discriminació, el capacitisme i l'estigmatització de persones i col·lectius.
- c) El desenvolupament d'accions encaminades a garantir l'accés de totes les persones a la cultura, en totes les seves manifestacions i expressions, i la creació i la participació lliures en la vida cultural.
- d) El foment de la inclusió social i de l'equitat per evitar barreres socioeconòmiques, de gènere, de procedència, de capacitats i d'altres tipus.
- e) La remoció dels obstacles a la creació, la producció i l'exhibició culturals en català, en occità a l'Aran i en llengua de signes catalana al seu àmbit d'ús, en tant que elements de transversalitat, inclusió i cohesió, per garantir la disponibilitat lingüística.
- f) El reconeixement de les diverses expressions culturals i de l'elecció lliure de la pròpia identitat cultural, i també de les relacions i el diàleg interculturals.

- g) El compromís de la comunitat cultural amb la transició verda i l'adopció de mesures que garanteixin la sostenibilitat de totes les seves accions.
- h) El respecte per la llibertat d'expressió, la llibertat creativa i les manifestacions culturals, i pels drets derivats de les produccions i les creacions pròpies, d'acord amb la normativa de propietat intel·lectual vigent.
- i) La interrelació de la cultura amb la llengua, l'educació, la comunicació, el medi ambient, la salut, la inclusió social, la ciència, la tecnologia, el turisme, la religió i l'economia entre altres àmbits i sistemes.
- j) La dotació dels recursos necessaris per al desplegament de les mesures necessàries per exercir els drets i complir els deures que recull aquesta Llei.

Article 4

La cultura catalana

- 4.1 La cultura catalana és la formada pel conjunt de les diferents expressions culturals materials i immaterials, populars i intel·lectuals, tradicionals i innovadores, diverses i plurals que s'han anat configurant als territoris de parla catalana i a l'Aran, fruit de la creació pròpia i del diàleg intercultural, i que caracteritzen el poble català i aporten valor. És un element transversal de cohesió, d'integració i d'identitat de les persones que conviuen a Catalunya, sigui quin sigui el seu origen o condició.
- 4.2 La cultura catalana, com a fet dinàmic, dialoga i s'interrelaciona amb la resta de les cultures del món, tot aportant i rebent influències i matisos que configuren la cultura universal.
- 4.3 La cultura catalana té com a element singular i d'expressió la llengua catalana.
- 4.4 El Govern ha de fomentar la cultura catalana en totes les seves formes d'expressió i a tots els àmbits socials i territorials.

Article 5

La cultura comunitària i l'associacionisme cultural

- 5.1 A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per cultura comunitària el conjunt de pràctiques culturals que involucren persones i col·lectius en processos creatius i participatius de caràcter col·laboratiu. Són iniciatives adreçades a millorar les capacitats i les condicions de vida de les persones i dels col·lectius que hi participen, transformar l'entorn sociocultural de què formen part, treballar per la inclusió de les persones, gestionar la diversitat, proposar la participació activa i l'apoderament de la gent, reivindicar sabers arrelats al territori i generar xarxes fortes i sostingudes en el temps.
- 5.2 A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per associacionisme cultural el fenomen social a través del qual les persones tendeixen voluntàriament a associar-se per dur a terme activitats culturals, principalment lligades a la cultura tradicional, sense ànim de lucre, per assolir objectius comuns basats en la preservació de la cultura popular i el patrimoni immaterial, i en la transformació social a través de la seva participació i el seu compromís.
- 5.3 El Govern ha de promoure la cultura comunitària i l'associacionisme cultural. Amb aquesta finalitat, el Govern ha d'impulsar el contacte i la col·laboració entre entitats, artistes i professionals de la cultura i entitats i professionals d'altres àmbits que hi estan vinculats, especialment el social, el de la salut o el de la sostenibilitat.

Títol II

Drets culturals

Capítol I

Disposicions generals

Article 6

Drets culturals

6.1 Els drets culturals són els drets que fan referència a la capacitat lliure i efectiva de les persones perquè, individualment o col·lectivament, i en termes d'igualtat i equitat, puguin desenvolupar i expressar la seva identitat i la seva humanitat, la seva visió del món, els seus valors, les seves creences, les seves conviccions, els seus llenguatges, els seus coneixements, les seves arts i les seves maneres de viure i relacionar-se, i perquè també puguin participar de la vida cultural.

6.2 Els drets culturals es fonamenten en els valors de llibertat, equitat, diversitat cultural i lingüística, igualtat de gènere, no-discriminació, pluralisme, cohesió social i territorial, accessibilitat, participació i desenvolupament sostenible.

6.3 Els drets culturals són una part integrant dels drets humans i s'han d'interpretar segons els principis d'universalitat, indivisibilitat i interdependència. L'exercici o la interpretació dels drets culturals no es pot utilitzar per atemptar contra qualsevol altre dret reconegut a la Declaració Universal dels Drets Humans i protegit a la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat i s'ha de fer amb l'observació de l'ordenament jurídic vigent.

6.4 A l'efecte d'aquesta Llei, els drets culturals que es reconeixen a les persones són el dret a la identitat cultural, el dret d'accés a la cultura, el dret de participació cultural, el dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals, el dret a l'educació i la formació artística i els drets laborals i econòmics de les persones que treballen al sector cultural de Catalunya.

Capítol II

Dret a la identitat cultural

Article 7

Del dret

Totes les persones tenen dret que es respecti la seva identitat cultural i a ser part de la cultura catalana. Per això han de poder:

- a) Veure respectada la cultura pròpia, i també les cultures que, en la seva diversitat, constitueixen el patrimoni comú de la humanitat, i també escollir una o diverses expressions culturals i identificar-s'hi o no identificar-s'hi, i que aquesta tria els sigui reconeguda i respectada.
- b) Exercir lliurement les pràctiques culturals pròpies i portar un model de vida associat als seus valors, dins del respecte pels drets reconeguts a la Declaració Universal dels Drets Humans i protegit a la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat, amb observació de l'ordenament jurídic vigent.
- c) Accedir al coneixement de la llengua i la cultura catalanes, així com la llengua occitana per les residents a l'Aran, i participar en la vida cultural de Catalunya.

Article 8

De la garantia

8.1 Per garantir aquest dret, el Sistema Cultural de Catalunya, d'acord amb el que estableix l'article 20, ha de promoure la diversitat de les expressions culturals presents a Catalunya en l'oferta, les programacions, les col·leccions, els fons, les exhibicions, les fires, les festes, els festivals i els circuits culturals.

8.2 Correspon a les administracions públiques impulsar el diàleg intercultural i garantir la diversitat de les formes d'expressió de la cultura catalana. Per complir aquest objectiu, les administracions públiques de Catalunya han de:

- a) Establir mecanismes de suport al teixit cultural a fi d'afavorir la convivència, la cohesió social i la inclusió del conjunt de la societat catalana en tota la seva diversitat, especialment de les persones i els col·lectius que es troben en risc d'exclusió.

- b) Garantir els mitjans necessaris per facilitar el coneixement de la llengua i la cultura catalana, així com la llengua occitana per les residents a l'Aran, amb especial atenció a les persones nouvingudes.
- c) Afavorir, mitjançant un programa d'ajuts, les relacions de convivència, cooperació i intercanvi, i també els espais de trobada que potenciïn les relacions interculturals i interlingüístiques, el reconeixement mutu, el respecte per la diversitat i l'exercici de la plena ciutadania.

Capítol III

Dret d'accés a la cultura

Article 9

Del dret

Totes les persones tenen dret a accedir lliurement i en condicions d'igualtat a la cultura. Per això han de poder:

- a) Accedir, en condicions equitatives, als béns, els serveis, les activitats culturals i el coneixement per damunt de barreres físiques, sensorials, territorials, digitals, culturals, econòmiques, socials, funcionals, generacionals, simbòliques o de qualsevol altra mena.
- b) Accedir a l'espai públic com a àmbit de deliberació, creació, intercanvi cultural, cohesió social i promoció de la igualtat en la diversitat, i gaudir-ne.
- c) Gaudir de la cultura, sigui quin sigui el seu lloc de residència, amb una atenció especial als entorns rurals en risc de despoblament o als entorns urbans amb mancances estructurals.

Article 10

De les garanties

Per garantir aquest dret, el Sistema Cultural de Catalunya, d'acord amb el que estableix l'article 20, ha de:

- a) Complir la normativa d'accessibilitat vigent en tots els espais i els equipaments utilitzats per a la pràctica, la producció i l'exhibició culturals, i disposar de mesures de foment perquè tots els equipaments públics i privats puguin adaptar-s'hi.
- b) Elaborar i implantar plans que promoguin l'accés de tota la ciutadania als béns i els serveis culturals, amb una atenció especial als infants, el jovent, la gent gran i les persones i els col·lectius que es troben en situació de vulnerabilitat o en risc d'exclusió social.
- c) Programar sessions accessibles per a persones amb discapacitat i persones amb necessitats de suport, així com sessions relaxades per aquelles persones que ho necessitin.
- d) Promoure, amb mitjans tecnològics i digitals, l'accés a les activitats, les col·leccions i les programacions culturals de qualsevol tipus.
- e) Facilitar que la cultura arribi a aquelles persones que no hi poden accedir per estar privades de llibertat, hospitalitzades, o en residències per a gent gran.
- f) Garantir l'accessibilitat cognitiva als continguts culturals per mitjà de textos de lectura fàcil i altres mecanismes que permetin als col·lectius amb capacitats diverses comprendre aquests continguts.
- g) Garantir la disponibilitat dels continguts culturals en llengua de signes catalana, en braille, subtitulats, i en altres formes que permetin a les persones amb capacitats diverses accedir a aquests continguts, com ara per mitjà de bucle magnètic, emissores FM o altres tecnologies a l'abast.
- h) Vetllar perquè totes les persones puguin accedir al patrimoni cultural.
- i) Establir una política de descomptes.
- j) Impulsar la mediació cultural com a sistema normalitzat d'aproximació al conjunt de la població, i com a sistema de reflexió sobre la cultura.
- k) Promoure l'equilibri territorial d'equipaments i de serveis culturals al conjunt del territori i vetllar per la continuïtat dels existents.

- l) Establir mesures per prestigiar les expressions culturals informals i no institucionalitzades que es practiquen arreu de Catalunya.
- m) Les administracions públiques han de facilitar l'ús de l'espai públic per a la pràctica cultural, fent-lo compatible amb la resta d'usos ciutadans.

Capítol IV

Dret de participació cultural

Article 11

Del dret

Totes les persones tenen dret a participar lliurement de la vida cultural. Per això, en el marc de l'ordenament jurídic vigent, han de poder:

- a) Participar, en condicions equitatives, en la vida cultural de la societat, sense considerar barreres físiques, sensorials, digitals, culturals, econòmiques, socials, territorials, funcionals, simbòliques o de qualsevol altra mena, i expressar-se en la llengua oficial de la seva elecció.
- b) No ser discriminades en les programacions, les activitats, les col·leccions i els continguts culturals per motius d'origen, cultura, ètnia, llengua, religió, opinió, discapacitat, gènere, orientació sexual o condició social, econòmica o de qualsevol altra mena.
- c) Proposar, organitzar i desenvolupar activitats i pràctiques culturals i fer-ne difusió pública.
- d) Associar-se, organitzar-se col·lectivament o formar part activa de les entitats i les iniciatives culturals que escullin.
- e) Participar en els processos de deliberació i decisió de les polítiques públiques principals en l'àmbit cultural que els afectin, com ara plans o normes, sigui a títol individual o col·lectiu.
- f) Participar en els processos de governança de les entitats culturals de les quals formin part, i també de les institucions culturals a les quals pertanyin.

Article 12

De la garantia

Per garantir aquest dret, el Sistema Cultural de Catalunya, d'acord amb el que estableix l'article 20, ha de:

- a) Establir mecanismes d'escolta que tinguin en compte la diversitat de veus existents i les formes de veure, interpretar i mediar l'art, la cultura i el patrimoni per, així, incrementar les visions sobre els béns, les col·leccions, els continguts i les programacions.

En concret, els integrants del Sistema Cultural de Catalunya han de disposar de consells socials o altres òrgans consultius, participats per representants de la societat civil, que reflecteixin la diversitat social de Catalunya i, específicament, de l'entorn immediat on s'ubiquin. Aquests òrgans han de tenir encomanats l'anàlisi i el seguiment de l'activitat per millorar-la i contribuir a l'acompliment de la seva funció pública i a l'exercici dels drets culturals. En la composició d'aquests òrgans s'ha de garantir la presència paritària de dones i homes.

- b) Establir instruments destinats a fomentar la participació ciutadana en el disseny i l'establiment de les polítiques i les activitats culturals, i també en la creació, producció, la difusió i la confecció de les programacions culturals.

En concret, els integrants del Sistema Cultural de Catalunya han de disposar de programes de creació col·lectiva o comissariat col·laboratiu amb la participació activa de persones i col·lectius de l'entorn immediat, que facin una atenció especial als col·lectius que es troben en risc d'exclusió. Les entitats públiques del Sistema Cultural de Catalunya han de destinar un percentatge del seu pressupost a impulsar i sostenir aquests programes.

- c) Establir mecanismes que garanteixin la participació segura a la vida cultural i el respecte a la diferència en els espais on aquesta es manifesta. Respecte d'això, cal elaborar i aplicar protocols contra l'assetjament i les violències masclistes.
- d) Fomentar que els equips i les programacions culturals reflecteixin la diversitat social i la cultural.
- e) Facilitar l'experimentació, la creació i la producció, de manera autònoma i col·laborativa, en espais i equipaments públics, i també en espais i equipaments del teixit associatiu.

Capítol V

Dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals

Article 13

Del dret

D'acord amb l'ordenament jurídic vigent, totes les persones tenen dret a expressar-se i crear lliurement, i a difondre les seves expressions i creacions culturals. Per això han de poder:

- a) Desenvolupar lliurement la creació i la producció culturals en les formes, els codis, els llenguatges i les llengües que triïn.
- b) Comunicar o difondre públicament el resultat de la pròpia creació per qualsevol mitjà que tinguin a l'abast.
- c) Exercir la llibertat d'opinió i d'expressió per mitjà de les arts i les expressions culturals en totes les seves formes, inclosos l'humor i la paròdia, sense intimidació ni censura.

Article 14

De la garantia

14.1 El Sistema Cultural de Catalunya, d'acord amb el que estableix l'article 20, i en el marc de l'ordenament jurídic vigent ha de dictar mesures de foment per fer efectiu el dret a l'expressió, la creació i la difusió culturals, i lluitar contra les pràctiques que impliquin censura.

14.2 Per garantir aquest dret, correspon a les administracions públiques i a totes les entitats públiques que formen part del Sistema Cultural de Catalunya en el marc de l'ordenament jurídic vigent:

- a) Proveir d'eines per garantir la imparcialitat en la cobertura de llocs de direcció o gestió d'organismes públics, mitjançant concursos que respectin els principis de mèrit, capacitat, igualtat i publicitat.
- b) Establir mecanismes de lliure concurrència que garanteixin la transparència en el finançament governamental de l'acció cultural.

Capítol VI

Dret a l'educació i la formació artística

Article 15

Del dret

Totes les persones tenen dret a una educació i una formació artística, com a part de l'educació reglada obligatòria, que faci créixer les habilitats creatives pròpies i ajudi a desenvolupar la personalitat pròpia, d'acord amb el marc jurídic vigent, amb ple respecte per les llibertats fonamentals.

Article 16

De la garantia

16.1 Correspon al departament competent en matèria d'educació:

- a) Impulsar el Consell Assessor dels Ensenyaments Artístics, que té les funcions següents:
 - a.1 Promoure els ensenyaments artístics al currículum escolar.
 - a.2 Crear, entre els departaments competents en matèria d'educació i en matèria de cultura, equips mixtos per establir les característiques dels ensenyaments artístics i culturals als currículums reglats.

- a.3 Esdevenir una plataforma de contacte i debat entre el sector educatiu i el cultural per generar propostes i innovació en relació amb els ensenyaments artístics.
 - a.4 Establir objectius a assolir i fer-ne el seguiment i l'avaluació pertinents.
 - a.5 Correspon al Govern nomenar les persones que formen part del Consell Assessor dels Ensenyaments Artístics, així com la seva composició i funcions, a proposta de les persones titulars dels departaments competents en matèria d'educació i de cultura.
 - b) Destinar finançament públic a la cooperació entre les institucions educatives i culturals per fomentar la compartició de recursos i infraestructures.
 - c) Facilitar l'obertura dels centres educatius més enllà de l'horari lectiu, per oferir al veïnat un espai de cohesió social i de participació en activitats culturals i artístiques.
- 16.2 Correspon al departament competent en matèria de cultura, juntament amb l'administració local:
- a) Promoure accions formatives i de mediació arreu del territori per accedir a la pràctica i l'aprenentatge de les disciplines artístiques i culturals al llarg de la vida de les persones.
 - b) Implicar les iniciatives locals i el món associatiu en la formació cultural.
 - c) Impulsar que les entitats, els equipaments i els mitjans de comunicació que integren el Sistema Cultural de Catalunya tinguin projectes educatius vinculats a l'art i la cultura.

Capítol VII

Drets laborals i econòmics de les persones que treballen al sector cultural de Catalunya

Article 17

Dels drets

Les persones que són creadores, artistes i professionals dels diferents sectors de la cultura en l'àmbit de les competències de la Generalitat de Catalunya, tant si treballen per compte propi o aliè, han de poder:

- a) Exercir la seva activitat professional i ser contractades en condicions de llibertat i dignitat, de seguretat econòmica i en igualtat d'oportunitats, tot això de conformitat amb els estàndards nacionals i internacional relatius al treball decent i amb ple respecte de la legalitat vigent.
- b) Ser tractades fiscalment i en l'àmbit laboral i de protecció social de manera justa i equitativa, així com disposar d'unes condicions laborals, professionals i contractuals justes, de conformitat amb la normativa aplicable, i d'una retribució digna, atenent a les característiques especials de la seva activitat, la naturalesa intermitent dels ingressos, i el caràcter sovint complementari de la activitat creativa i cultural amb altres activitats professionals o econòmiques.
- c) Veure respectats els drets de propietat intel·lectual dels quals són titulars, així com els seus drets d'imatge, d'acord amb l'ordenament jurídic vigent.
- d) Treballar en un entorn segur, respectuós amb la seva vida i salut, en el qual es promoguin les mesures necessàries per prevenir els riscos laborals, es respectin els horaris de treball i s'atengui a les seves necessitats de descans.
- e) Ser escoltades i participar de manera activa en el procés de presa de decisions de política cultural i disposar de vies articulades que afavoreixin la interlocució amb els poders públics, així com la participació a través de les seves organitzacions representatives.
- f) Ser protegides i emparades davant l'impacte que el desenvolupament de noves tecnologies i de la intel·ligència artificial pugui tenir en els seus drets de propietat intel·lectual i d'imatge, així com en l'exercici de la seva activitat i les seves condicions professionals, laborals, econòmiques i socials.
- g) Rebre el suport necessari per a la creació i consolidació d'associacions i organitzacions sindicals que defensin els seus drets professionals i laborals, promoguin els seus interessos i participin com a interlocutors amb les administracions públiques.
- h) Rebre assessorament i formació en l'àmbit públic sobre els seus drets i deures, així com per al compliment de les seves obligacions legals en un llenguatge comprensible i accessible.

Article 18

De la garantia

El Sistema Cultural de Catalunya, en el marc de l'ordenament jurídic vigent ha de:

a) En relació amb el personal dels equipaments i entitats que gestiona:

a.1 Respectar els drets laborals i de Seguretat Social de totes aquelles persones que treballin per a les entitats i equipaments que conformen el Sistema Cultural de Catalunya, complir amb el que estableixen els convenis laborals, així com formalitzar els contractes per escrit quan així ho estableixi la legislació laboral d'aplicació.

a.2 Lluitar contra la precarietat laboral i el treball no declarat, mitjançant la introducció de clàusules socials, en el marc de la contractació pública, d'acord amb la normativa de contractació pública, i dels processos de subvenció, que garanteixin l'aplicació efectiva dels drets laborals.

a.3 Afavorir i respectar les condicions per a la negociació col·lectiva i treballar també en favor de l'aplicació efectiva dels drets laborals.

a.4 Vetllar per millorar l'eficiència en el treball i la conciliació familiar, personal, formativa i social.

a.5 Fer efectiu el dret a la plena igualtat i a la no discriminació en el lloc de treball per raó de sexe, edat, discapacitat, origen, orientació sexual, identitat de gènere, religió, opinió, llengua o per qualsevol altre motiu.

b) En relació amb les entitats i equipaments del Sistema Cultural de Catalunya que contractin a persones creadores, artistes i professionals externes, han de:

b.1 Fer la contractació respectant la legalitat vigent d'aplicació segons siguin treballadors per compte propi o per compte d'altri.

b.2 Formalitzar per escrit les condicions contractuals, econòmiques, tècniques i creatives necessàries per contractar activitats artístiques o altres esdeveniments culturals, quan així ho estableixi la legislació laboral o administrativa d'aplicació. En el document contractual corresponent s'ha de fer constar l'import a abonar si es cancel·la l'activitat o l'esdeveniment, sempre que dita obligació sigui exigible de conformitat amb la legislació laboral d'aplicació o normativa de contractació pública, segons el cas.

b.3 En el supòsit que es prevegi la cessió de drets de propietat intel·lectual i d'imatge, aquesta cessió s'ha de limitar a les modalitats estrictament necessàries per realitzar l'objecte contractual i ser degudament remunerada, llevat que les parts estableixin altrament, de conformitat amb la normativa d'aplicació.

c) Establir un entorn de treball segur i protegit per a totes les persones que hi treballen, especialment per a les persones que pateixen més la precarietat i vulnerabilitat, complint amb la normativa vigent de prevenció de riscos laborals i promovent la coordinació entre les empreses o entitats concurrents en el lloc de treball per tal de prevenir-los.

d) Garantir la professionalització del sector mitjançant una formació continuada i adaptada a les necessitats de qualificació del personal de tot el sector cultural i implantant el sistema d'acreditació de competències mitjançant el desenvolupament de programes de qualificació professional i de foment de l'ocupació, l'autoocupació i l'emprenedoria artística, cultural i de gestió i de promoció per donar resposta als reptes nous i garantir un desenvolupament sostenible, equitatiu i centrat en les persones, amb especial atenció a la participació de les persones i els col·lectius menys representats.

e) Vetllar pel manteniment i actualització del cens de persones artistes i professionals de la cultura.

f) Incentivar el món empresarial i l'associatiu per promoure la diversitat i l'equitat en la contractació, ja sigui laboral o sota el marc de la contractació de les entitats del sector públic.

Article 19

Obligacions

Els organismes competents han de garantir el compliment d'aquests drets mitjançant la inspecció de treball i mesures de foment.

Títol III

Sistema Cultural de Catalunya

Capítol I

Consideracions generals

Article 20

Definició i composició

20.1 El Sistema Cultural de Catalunya està constituït per entitats públiques i privades i equipaments tan públics com privats que s'organitzen per mitjà de xarxes o sistemes i són essencials per al desenvolupament de la vida cultural arreu del territori.

20.2 Pel que fa a l'àmbit públic, el Sistema Cultural de Catalunya està format per:

- a) El conjunt d'administracions públiques amb competències en matèria de cultura i el seu sector públic cultural.
- b) Els equipaments culturals del sector públic, sigui quina sigui la seva forma jurídica i el seu model de gestió.
- c) Els mitjans de comunicació públics de Catalunya, tant si són de titularitat de la Generalitat de Catalunya com de les diferents administracions locals catalanes, per la seva important funció en la creació, difusió i participació culturals.
- d) Les entitats del sector privat, sigui quina sigui la seva forma jurídica, que tinguin concessions o concerts de serveis públics en matèria de cultura, les quals han de complir els mateixos requisits que les entitats públiques.
- e) A aquestes entitats i equipaments els correspon posar en marxa tots els mecanismes per garantir els preceptes que la Llei assigna al Sistema Cultural de Catalunya.
- f) La integració en aquest Sistema no altera les competències que cada administració té assignades segons la normativa vigent.

20.3 Pel que fa a l'àmbit privat, el Sistema Cultural de Catalunya està format per:

- a) Tots els equipaments culturals privats que reben suport públic.
- b) Les entitats articuladores dels diferents sectors culturals que reben suport públic.
- c) Els mitjans de comunicació privats que reben suport públic.
- d) Les empreses i les entitats dels diferents àmbits de la cultura que voluntàriament s'hi vulguin sumar.
- e) Aquestes entitats i empreses privades han de garantir el respecte als drets culturals de les persones en termes d'igualtat i han de complir, com a mínim, les obligacions fixades en l'article 22.1 d'aquesta Llei.

20.4 Es crea un registre d'entitats i empreses privades que formen part del Sistema Cultural de Catalunya adscrit al departament competent en matèria de cultura. Aquest registre ha de ser interoperable.

Article 21

Finalitat

21.1 El Sistema Cultural de Catalunya té per finalitat impulsar activitats, prestacions i serveis culturals per garantir el compliment efectiu dels drets culturals per al conjunt de la ciutadania.

21.2 La Generalitat de Catalunya i la resta d'administracions públiques han de vetllar perquè aquest sistema cultural sigui complet, equilibrat, sostenible, de qualitat, inclusiu, i perquè arribi al conjunt del territori. A més, han de promoure la col·laboració entre els agents de la comunitat cultural a fi de generar capital social i convertir la cultura en una eina per a la innovació i la transformació social.

21.3 En l'exercici de les seves competències i dins dels seus àmbits d'actuació i especialització, cada entitat pública o privada ha de promoure el desenvolupament de les activitats i els serveis culturals propis amb l'objectiu primordial de garantir l'exercici dels drets culturals en condicions de llibertat, igualtat, no-discriminació, universalitat i transparència dins del territori de Catalunya.

21.4 El Sistema Cultural de Catalunya ha d'adoptar les mesures de foment i protecció necessàries per garantir l'ús del català, de l'occità a l'Aran i de la llengua de signes catalana en el seu àmbit d'ús, com un dels instruments prioritaris de comunicació de la cultura.

Article 22

Obligacions d'entitats i equipaments privats

22.1 Pel que fa a les entitats i equipaments integrants del Sistema Cultural de Catalunya a què es refereix l'article 20.3, han de garantir l'exercici efectiu dels drets culturals recollits en aquesta Llei mitjançant, com a mínim:

- a) L'elaboració i la implementació de plans que promoguin i garanteixin els drets culturals.
- b) La implementació de projectes educatius o socials vinculats a l'activitat cultural pròpia.
- c) El foment de la participació de la ciutadania, en tota la seva diversitat.
- d) La formació dels equips humans per assumir les obligacions que estableix aquesta Llei.
- e) L'establiment d'un sistema d'indicadors d'assoliment d'objectius en termes de garantia dels drets culturals, i la compartició de dades de gestió.
- f) El respecte dels drets dels treballadors i treballadores culturals.
- g) El respecte dels drets lingüístics de les persones usuàries.
- h) El foment de l'accessibilitat universal.

22.2 El departament competent en matèria de cultura ha de posar les eines i els mitjans necessaris per donar suport a les entitats i equipaments privats a fi que puguin assumir les obligacions derivades de la llei.

Capítol II

Governança i cooperació del Sistema Cultural de Catalunya

Article 23

Governança i cooperació

Les administracions públiques i les entitats públiques i privades que formen part del Sistema Cultural de Catalunya han de cooperar per coordinar actuacions i millorar els serveis que garanteixin el desplegament efectiu dels drets culturals per a tota la ciutadania. Aquesta cooperació s'ha de fer efectiva mitjançant el Consell de la Mancomunitat Cultural de Catalunya, la Taula de Participació Cultural i el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts.

Article 24

Consell de la Mancomunitat Cultural de Catalunya

24.1 El Consell de la Mancomunitat Cultural de Catalunya és l'òrgan que coordina les polítiques culturals que duen a terme l'Administració de la Generalitat de Catalunya i l'Administració local.

24.2 El Consell de la Mancomunitat Cultural de Catalunya ha d'impulsar mesures que facilitin la gestió integrada d'ajuts al sector cultural mitjançant sistemes de finestra única.

24.3 Qualsevol alteració relativa a aquest òrgan col·legiat s'ha d'aprovar per ordre de la persona titular del departament competent en matèria de cultura.

Article 25

Taula de Participació Cultural

25.1 Es crea la Taula de Participació Cultural com a òrgan consultiu i de participació social sobre els drets culturals.

25.2 Les finalitats de la Taula de Participació Cultural són:

- a) Servir com a òrgan d'interlocució entre el Govern i les entitats de la comunitat cultural de Catalunya.
- b) Promoure la participació de la comunitat cultural de Catalunya en el disseny de polítiques i programes d'actuació cultural.
- c) Recollir la diversitat de veus dels àmbits de la cultura, amb una atenció especial a les que són menys presents als sectors institucionalitzats.

25.3 La composició, les funcions i el funcionament de la Taula de Participació Cultural s'han de determinar per decret del govern. En la composició d'aquest òrgan s'ha de garantir la presència paritària de dones i homes.

Article 26

Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

D'acord amb les funcions que té assignades segons la llei que el regula, el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts ha d'assessorar el Govern de la Generalitat en relació amb el compliment d'aquesta llei i establir els mecanismes d'avaluació.

Article 27

La comunitat cultural de Catalunya

27.1 La vida cultural de Catalunya la configuren una pluralitat de persones, entitats, empreses i col·lectius de tota mena que, gràcies a la seva participació, constitueixen una comunitat cultural diversa i dinàmica.

27.2 Les administracions i les entitats públiques i privades que integren el Sistema Cultural de Catalunya han d'establir mecanismes per incorporar, en la seva governança i en el disseny de la seva activitat, la veu de les persones, els col·lectius, les entitats i les organitzacions que formen part de la comunitat cultural de Catalunya en tota la seva diversitat.

27.3 Així mateix, és responsabilitat de les administracions públiques estudiar i conèixer les característiques del conjunt de la comunitat cultural de Catalunya des dels punts de vista social, econòmic, formatiu, lingüístic i de participació cultural, i establir-hi un diàleg permanent per tenir-los en compte en el disseny de les polítiques públiques i el desplegament dels béns i els serveis culturals.

Capítol III

Equipaments i xarxes o sistemes

Article 28

Xarxes d'equipaments culturals de titularitat pública

28.1 Els equipaments culturals de titularitat pública del Sistema Cultural de Catalunya tenen com a objectiu principal garantir i facilitar l'exercici efectiu dels drets culturals de les persones a tot el territori. Per garantir aquest exercici de manera coordinada, els equipaments de titularitat pública del Sistema Cultural de Catalunya s'han d'organitzar a escala nacional, segons la seva tipologia o la seva funció, a partir de les xarxes o els sistemes següents:

Sistema Bibliotecari de Catalunya

Sistema d'Arxius de Catalunya

Sistema Públic d'Equipaments d'Arts Visuals de Catalunya

Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya

Sistema de Museus de Catalunya.

28.2 Es poden crear xarxes o sistemes nous amb normes que tinguin, com a mínim, el rang de decret.

Article 29

Equipaments culturals nacionals

29.1 Els equipaments culturals d'àmbit nacional constitueixen les capçaleres dels sistemes d'equipaments públics; acullen béns i serveis culturals amb un nivell alt d'especialització i excel·lència, i ofereixen una programació estable de qualitat per al conjunt de la ciutadania.

29.2 Els equipaments nacionals han d'assumir la responsabilitat de liderar la promoció dels drets culturals en el seu àmbit d'actuació.

29.3 La relació d'equipaments culturals nacionals s'ha d'establir per disposició reglamentària i ha de tenir en compte l'equilibri territorial.

Article 30

Pla d'equipaments i serveis culturals de Catalunya

L'Administració de la Generalitat de Catalunya ha d'elaborar i mantenir actualitzat el Pla d'equipaments i serveis (Pla de Govern) culturals de Catalunya (PESCCat) per dotar el conjunt del territori dels equipaments que permetin garantir l'exercici dels drets culturals, en igualtat d'oportunitats i en les millors condicions, tenint en consideració l'equilibri territorial, les noves demandes socials i les noves formes d'accedir als continguts i les experiències culturals, i reforçant al mateix temps el valor social de tots els equipaments culturals.

Article 31

Equipaments culturals de titularitat privada

Els equipaments culturals de titularitat privada es poden integrar a les xarxes o els sistemes públics existents d'acord amb els requisits i les condicions establerts per les xarxes o els sistemes respectius. Les administracions públiques han d'establir els mecanismes de foment i suport necessaris perquè els equipaments de titularitat privada s'adaptin al que estableix aquesta Llei i, així, es faciliti i es garanteixi l'exercici dels drets culturals a tota la ciutadania.

Article 32

Xarxa d'equipaments culturals de proximitat

El Sistema Cultural de Catalunya ha de promoure l'articulació d'una xarxa d'equipaments culturals de proximitat, tant públics com privats, creada a partir d'iniciatives locals o associatives existents, com la xarxa d'ateneus, en tota la seva diversitat, i amb la voluntat de tenir la màxima presència territorial.

Títol IV

Finançament del sistema cultural de Catalunya

Capítol I

Finançament públic

Article 33

Dotació pressupostària

33.1 Per garantir el finançament públic de la cultura i els drets culturals, el total de crèdits recollits al pressupost de despeses destinat al departament competent en matèria de cultura ha de ser suficient, i no pot ser inferior al 2 % del pressupost de la Generalitat de Catalunya.

33.2 Així mateix, la resta d'administracions públiques amb competències en matèria de cultura han d'adaptar els seus pressupostos per garantir el compliment d'aquesta Llei. A aquest efecte, el Consell de la Mancomunitat Cultural de Catalunya ha de proposar indicadors generals de despesa en matèria cultural, que garanteixin el principi de suficiència financera i d'autonomia dels ens locals, així com la corresponsabilitat institucional.

Article 34

Finançament públic

34.1 L'exercici efectiu dels drets culturals recollits en aquesta Llei requereix mecanismes de finançament com els següents:

- a) La fixació de línies d'ajut per implementar aquestes polítiques, especialment en aquells municipis amb menys població i menys recursos.
- b) L'establiment d'altres instruments de foment, com per exemple la difusió, els premis, la formació o l'intercanvi de bones pràctiques.

34.2 Per garantir el compliment dels preceptes establerts en aquesta Llei, les administracions públiques han de formular mecanismes, a les bases de subvencions, plecs de clàusules de contractació, contractes, programes i bases de premis, que incloguin les disposicions necessàries per

impulsar l'aplicació dels drets protegits en aquesta Llei. També han de promoure la inclusió de clàusules socials de contractació, d'acord amb la normativa de contractació pública.

Capítol II

Mecenatge i patrocini

Article 35

Mecenatge i patrocini culturals

Amb l'objectiu d'augmentar l'atracció de fons privats per al finançament de la cultura, l'Administració de la Generalitat de Catalunya, dins del seu àmbit competencial:

- a) Ha d'afavorir el coneixement i la difusió del mecenatge i el patrocini culturals, amb polítiques que afavoreixin el finançament i la participació de la societat civil en una oferta cultural més diversa, oberta i accessible.
- b) Ha de fomentar l'establiment d'aliances entre els sectors de la cultura i el món empresarial, i també amb la societat civil, i n'ha de promoure la visibilització i el reconeixement per mitjà de premis i altres accions.

Article 36

Mecenatge i entitats beneficiàries

36.1 A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per mecenatge la contribució privada i aportada de manera altruista en benefici de la cultura i el patrimoni cultural de Catalunya.

36.2 A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per mecenes la persona física o jurídica, l'herència jacent, la comunitat de béns i les altres organitzacions sense personalitat jurídica que constitueixen una unitat econòmica o un patrimoni separat susceptibles d'imposició i que fan aportacions que es consideren mecenatge.

36.3 El Sistema Cultural de Catalunya ha d'establir els mitjans per obtenir donacions i mecenatges de qualsevol classe en l'àmbit de llurs activitats en el camp de la cultura, especialment les adreçades a promoure accions vinculades a l'enfortiment dels drets culturals i la inclusió social, i sobretot si s'expressen en llengua catalana, occitana o en llengua de signes catalana.

36.4 El departament competent en matèria de cultura i el departament competent en matèria de tributs, conjuntament i en l'àmbit de competència de la Generalitat de Catalunya, han d'impulsar i proposar al Govern mesures fiscals i de qualsevol altre ordre que promoguin el mecenatge cultural.

Article 37

Activitats prioritàries de mecenatge en l'àmbit de la cultura

Les lleis de pressupostos de la Generalitat de Catalunya poden establir anualment una relació d'activitats prioritàries de mecenatge en l'àmbit de la cultura, vinculades a l'enfortiment dels drets culturals i lingüístics de la població, i determinar-ne els agents beneficiaris, i poden elevar, si escau, els percentatges i els límits de les deduccions establertes a la fiscalitat de la seva competència i aplicable a l'activitat cultural i el patrimoni, tot determinant prèviament les deduccions que es poden incrementar.

Article 38

Modalitats ordinàries de mecenatge

38.1 Les aportacions de mecenatge han de ser gratuïtes o han de tenir un preu notòriament inferior al valor de mercat, que determini el departament competent en matèria d'economia.

38.2 El mecenatge pot revestir les modalitats següents:

- a) Donacions.
- b) Constitució d'usdefruit sobre béns o drets.
- c) Disposicions testamentàries o pactes successoris.

- d) Dipòsits i comodats.
- e) Cessió d'ús de béns.
- f) Acords, convenis, contractes o altres actes jurídics que generin obligacions amb càrrec al mecenes, sense contraprestació o amb una contraprestació notòriament inferior al valor de mercat, que l'entitat beneficiària hagi acceptat.
- g) Condonacions o assumpció total o parcial dels deutes.
- h) Pagament de quotes d'afiliació a associacions o organismes que no es corresponguin amb el dret de percebre contraprestacions.
- i) Transmissió gratuïta dels drets d'explotació de propietat intel·lectual i drets de propietat industrial.
- j) Creació i sosteniment de programes de beques i contractes de recerca.
- k) Altres modalitats reconegudes per l'Administració tributària de Catalunya.

38.3 El o la mecenes pot acordar la imposició, a la part beneficiària de l'aportació, de condicions, càrregues o modes que han de ser raonables, sempre que la part beneficiària les accepti, d'acord amb l'interès públic, i compatibles amb les competències, les funcions i les finalitats de l'entitat beneficiària.

38.4 El lliurament de béns, la prestació de serveis o qualsevol altra obligació del mecenes a favor de l'entitat beneficiària, en les seves diverses modalitats i duts a terme d'acord amb les condicions que estableix aquesta Llei, si d'acord amb la normativa sobre contractació pública no tenen causa onerosa, no s'han de considerar contractes públics, ni fets en l'àmbit de l'activitat empresarial o professional, ni propis d'una relació laboral.

Article 39

Micromecenatge

39.1 El Govern de la Generalitat, per mitjà del departament competent en matèria de cultura, ha de promoure les iniciatives adreçades al foment del micromecenatge, especialment el que s'adreci a donar suport a accions culturals, artístiques i patrimonials als territoris més desafavorits econòmicament i amb menys oferta cultural. A aquest efecte, ha de facilitar l'existència i la creació de plataformes i mitjans digitals que posin en contacte promotors de projectes culturals amb el sector empresarial, per recollir i gestionar aportacions.

39.2 El departament competent en matèria de cultura i el departament competent en matèria de tributs, conjuntament i en l'àmbit de competència de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, han d'impulsar i proposar al Govern mesures fiscals i de qualsevol altre ordre que promoguin el micromecenatge cultural.

Article 40

Patrocini cultural

40.1 A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per patrocini cultural el suport econòmic o en espècies d'una empresa o una entitat a una activitat cultural a canvi de promocionar els productes, la marca o la imatge del patrocinador.

40.2 El Govern ha d'establir mecanismes per promoure el patrocini cultural lligat a activitats culturals, artístiques, patrimonials i lingüístiques, especialment als territoris més desafavorits econòmicament i amb menys oferta cultural, o en activitats culturals emergents i que promoguin la diversitat i els drets culturals.

Títol V

Sistema integral d'informació cultural

Capítol I

Informació i transparència

Article 41

Difusió de l'oferta cultural

41.1 Per garantir els drets culturals, el Govern, amb la participació de tots els agents que formen part del Sistema Cultural de Catalunya, ha d'establir mesures per assegurar que la informació actualitzada i plural sobre equipaments, activitats, creació, continguts i programacions culturals de la comunitat pugui arribar a tothom.

41.2 Amb aquesta finalitat, el Govern, amb la participació de tots els agents que formen part del Sistema Cultural de Catalunya, ha de:

- a) Desenvolupar plataformes d'accés universal que difonguin la informació sobre les activitats culturals amb criteris de diversitat, participació i equilibri territorial.
- b) Establir uns estàndards per intercanviar i compartir la informació en format obert que han d'adoptar tots els components del Sistema Cultural de Catalunya.

Article 42

Observatori de la Cultura

42.1 Es crea l'Observatori de la Cultura per recollir, elaborar i posar a l'abast de la ciutadania les dades sobre la vida cultural catalana, i especialment sobre els drets recollits en aquesta Llei, els recursos públics, i l'avaluació dels impactes i el retorn social produïts.

42.2 Aquest Observatori s'ha de nodrir de la informació provinent dels agents integrants del Sistema Cultural de Catalunya i del conjunt de la comunitat cultural. També ha de desenvolupar treballs estadístics d'estudis destinats especialment a cobrir els àmbits que no puguin aportar prou informació, com ara els que es vinculen a les pràctiques populars i informals. Finalment, ha de responsabilitzar-se de les estadístiques que li pugui assignar el departament competent en matèria de cultura d'acord amb el Pla estadístic de Catalunya.

42.3 L'Observatori ha de difondre i posar a l'abast de tothom les dades culturals que elabori i reculli, de manera permanent, oberta, accessible i amb perspectiva de gènere, i amb la màxima celeritat possible, a fi que siguin útils per a la presa de decisions.

42.4 L'Observatori s'integra al departament amb competències en matèria de cultura.

42.5 L'Observatori ha de facilitar al Consell Nacional de la Cultura i de les Arts les dades necessàries per acomplir les tasques d'avaluació de les polítiques culturals que té encarregades per llei.

Article 43

Transparència

43.1 Les administracions públiques i totes les entitats públiques que conformen el Sistema Cultural de Catalunya, a fi de retre comptes a la ciutadania de l'activitat que duu a terme i de la gestió dels recursos públics han de publicar als seus webs tots els plans vinculats als drets d'accés i participació i els altres plans vinculats al compliment d'aquesta Llei.

43.2 També han de publicar en format reutilitzable de dades obertes les informacions relatives als indicadors d'assoliment d'objectius establerts i les han de trametre al departament competent en matèria de cultura per al seu tractament i publicació conjunta en el portal de l'Observatori de la Cultura.

Capítol II

Digitalització

Article 44

Accés virtual a la cultura

El Sistema Cultural de Catalunya ha de:

- a) Facilitar l'accés a les tecnologies digitals com a mitjans per desenvolupar la vida cultural en tots els processos de creació, producció, transmissió, difusió, promoció, protecció i conservació de la cultura des de les xarxes del sistema, i també facilitar-ne l'ús.
- b) Fomentar l'accés a la cultura per mitjà d'espais públics virtuals, i el desenvolupament de la dimensió i la projecció digitals dels equipaments culturals.
- c) Facilitar l'ús de les plataformes digitals públiques per distribuir continguts culturals de tercers.
- d) Garantir l'ús normal del català en les plataformes digitals públiques i privades que operin a Catalunya, i a l'Aran de l'occità.

Títol VI

Mesures per garantir el compliment de la llei

Capítol I

Defensa dels drets culturals

Article 45

El Síndic de Greuges

Per garantir el compliment de la Llei, el Síndic de Greuges, d'acord amb les atribucions que li assignen l'Estatut d'autonomia de Catalunya i la Llei reguladora del Síndic de Greuges, és l'organisme encarregat de defensar els drets culturals i lingüístics connexos que puguin haver estat vulnerats per l'administració o les empreses que prestin serveis d'interès general o universal.

Article 46

El Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

El Consell Nacional de la Cultura i de les Arts, adscrit al departament competent en matèria de cultura, com a organisme assessor del Govern en el conjunt de la política cultural, s'encarrega d'emetre un informe anual que doni compte del compliment d'aquesta Llei i, en concret, fa el seguiment i l'avaluació del que estableix aquesta Llei.

Capítol II

Comitè de Protecció dels Drets Culturals

Article 47

Creació

47.1 Es crea el Comitè de Protecció dels Drets Culturals per vetllar pel compliment d'aquesta Llei.

47.2 El Comitè de Protecció dels Drets Culturals s'adscriu al departament competent en matèria de cultura.

47.3 El Comitè està format per cinc persones expertes en l'objecte i la pràctica d'aquesta Llei.

47.4 Correspon al Govern nomenar, a proposta de la persona titular del departament competent en matèria de cultura, les persones que componen el Comitè de Protecció dels Drets Culturals i, entre aquestes persones, designar-ne una perquè n'exerceixi la presidència.

47.5 En la composició del Comitè s'ha de garantir la presència paritària de dones i homes amb capacitació, competència i preparació adequades. A aquest efecte, la seva composició ha de garantir el principi de representació paritària de dones i homes en els nomenaments i designacions de les persones que componen els òrgans col·legiats, i ha de comptar, com a mínim, amb una persona coneixedora de la integració de la perspectiva de gènere interseccional aplicada a les polítiques públiques.

47.6 El Comitè de Protecció dels Drets Culturals ha de rebre el suport operatiu del personal funcionari adscrit a la secretaria general del departament competent en matèria de cultura.

47.7 El Govern ha d'aprovar el reglament d'organització i funcionament del Comitè de Protecció dels Drets Culturals.

Article 48

Funcions

Són funcions del Comitè de Protecció dels Drets Culturals:

- a) Vetllar pel compliment de la Llei de manera coordinada amb el Sistema Cultural de Catalunya.
- b) Promoure el coneixement sobre els drets culturals com a mesura de difusió i prevenció.
- c) Respondre els dubtes, les consultes, les observacions o els suggeriments que facin qualsevol dels agents culturals, tant públics com privats, en relació amb l'objecte de la Llei.
- d) Atendre les queixes sobre els incompliments dels drets culturals i lingüístics connexos, i efectuar recomanacions de conducta sobre aquestes qüestions, o bé iniciar el tràmit que correspongui.
- e) Promoure la resolució dels conflictes derivats de l'aplicació d'aquesta Llei mitjançant la mediació o qualsevol altra eina de resolució alternativa de conflictes.
- f) Recollir i preparar les informacions i les dades necessàries per elaborar l'informe anual previst a l'article 42.
- g) Establir sistemes de seguiment de les mesures que, si escau, es prenguin a conseqüència de la detecció de pràctiques irregulars.
- h) Coordinar-se i col·laborar amb el Síndic de Greuges i amb la Fiscalia, i també amb els organismes d'inspecció i control competents.
- i) Elaborar un programa anual de treball i retre comptes davant dels organismes de governança i cooperació previstos a l'article 23.
- j) Vetllar perquè els equipaments i les entitats tant públiques com privades que formen part del Sistema Cultural de Catalunya puguin exercir les seves activitats respectant els seus drets i que els usuaris compleixin amb les obligacions que també els hi són assignades.
- k) Qualsevol altra funció similar que li sigui encomanada.

Article 49

Relació amb el Síndic de Greuges

49.1 El Comitè de Protecció dels Drets Culturals exerceix les seves funcions sens perjudici de les competències del Síndic de Greuges.

49.2 El departament titular de les competències en matèria de cultura ha de signar convenis de col·laboració amb el Síndic de Greuges per establir els mecanismes de cooperació que es considerin oportuns.

Disposicions addicionals

Disposició addicional primera

Recursos econòmics

L'Administració de la Generalitat de Catalunya té la responsabilitat de garantir els recursos necessaris per donar compliment adequat a l'ordenació i la provisió de les accions i els serveis que estableix aquesta Llei, per la qual cosa ha d'establir, als pressupostos de l'any ----, un pes de com a mínim el 2% per al departament competent en matèria de cultura.

Aquest pes l'ha de mantenir o incrementar als pressupostos futurs.

Disposició addicional segona

Nomenament de la direcció del Comitè de Protecció dels Drets Culturals

El Govern ha de designar, en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor de la Llei, les persones que componen el Comitè de Protecció dels Drets Culturals i entre d'aquestes persones, designar-ne una perquè n'exerceixi la presidència.

Disposició addicional tercera

Guia per als equipaments

El Govern ha d'aprovar, en el termini de vuit mesos des de l'aprovació d'aquesta Llei, una guia perquè els equipaments puguin elaborar i implantar les actuacions a què fan referència els articles 10 i 22.

Disposició addicional quarta

Obligacions dels equipaments

Els equipaments a què es refereixen els articles 20.2 i 20.3 han d'implementar les obligacions recollides a l'article 22 en el termini de dos anys des de l'aprovació de la guia recollida a la disposició addicional tercera.

Disposicions transitòries

Disposició transitòria primera

Mentre no es constitueixi el Comitè de Protecció dels Drets Culturals, la competència de vetllar pel compliment d'aquesta Llei correspon a la persona titular de la secretaria general del departament competent en matèria de cultura.

Disposició transitòria segona

En l'acord de Govern pel qual es nomeni per primera vegada els i les membres del Comitè de Protecció dels Drets Culturals s'hi han de fixar les seves retribucions.

Disposició transitòria tercera

Difusió dels drets culturals

La Generalitat de Catalunya ha de dur a terme un programa estratègic per donar a conèixer a tota la població els drets culturals, comptant amb la implicació de tota la comunitat cultural i de les organitzacions referents dels col·lectius que més exclosos han estat del gaudi dels seus drets culturals.

Disposició transitòria quarta

Mentre no s'aprovi el reglament que estableix l'article 47.6, s'ha d'aplicar la normativa general vigent a Catalunya sobre els òrgans col·legiats.

Disposicions derogatòries

Disposició derogatòria primera

Derogar el Decret 149/2014, de 18 de novembre, del Consell Social de la Cultura de Catalunya.

Disposició derogatòria segona

Derogar totes les normes de rang igual o inferior al d'aquesta Llei que s'hi oposin o la contradiguin.

Disposició final

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor en el termini de vint dies a comptar de la data de publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.